Beheervisie Amsterdamse Waterleidingduinen 2011 - 2022

waternet

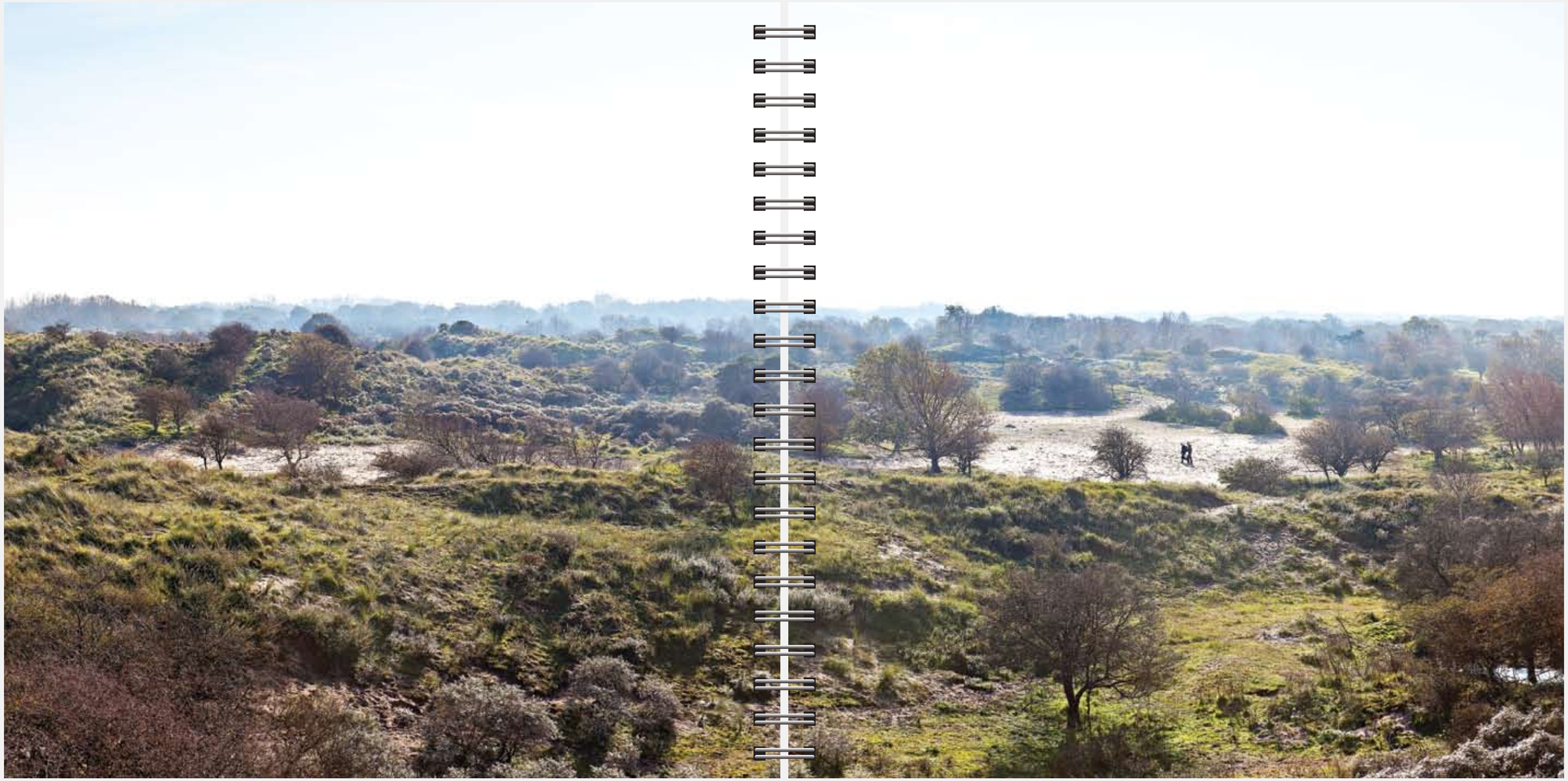

Beheervisie Amsterdamse Waterleidingduinen 2011 - 2022

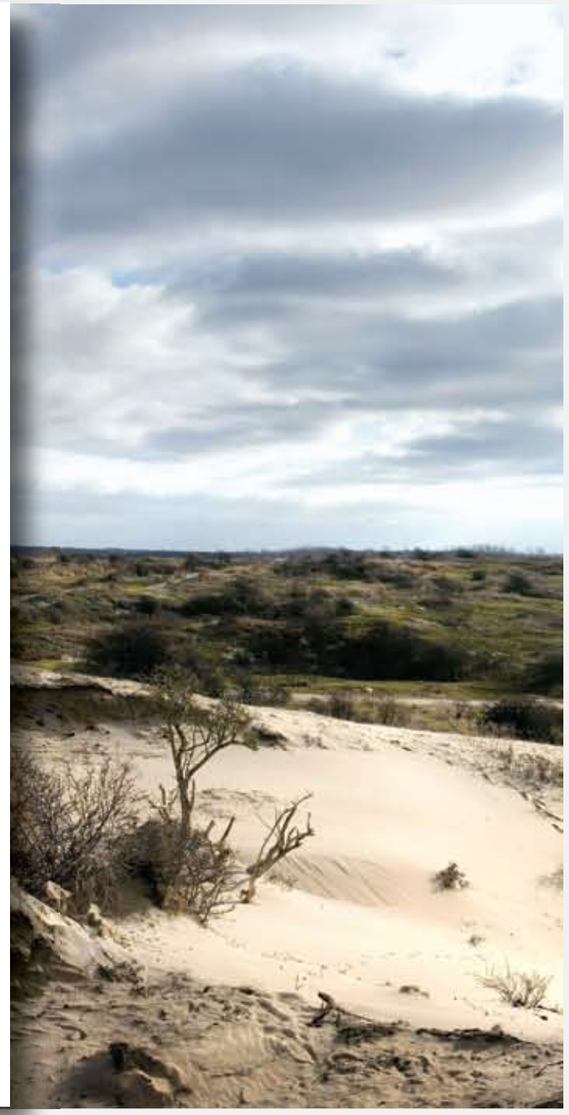

Zeezone
Struinkern
Binnenduin
Zandvoort
Noordwijk
N
0 0,5 1 2 km

INLEIDING: EEN OASE

De Amsterdamse Waterleidingduinen is een groene oase langs de kust en herbergt een overweldigende natuur. Het gebied vormt een tegenhanger van rust in de hectische metropoolregio. Amsterdam drinkt al sinds 1853 haar water uit deze duinoase.

We koesteren dit en willen dat de Amsterdamse Waterleidingduinen de best mogelijke ontwikkeling doormaakt. Hoe, dat staat in de beheervisie die u in uw handen heeft. Amsterdam belicht hierin de uitgangspunten voor het beleid en beheer, voor de periode tot en met 2022. Waternet zorgt voor een vertaling naar concrete plannen en de realisatie in de praktijk.

Meer weten?
Kijk op www.waternet.nl

DRIE KEER UNIEK

Als brongebied voor drinkwater, als thuisbasis voor topnatuur én als landschap voor de recreant: op drie manieren is de Amsterdamse Waterleidingduinen uniek. De drie functies van het gebied vormen een mooie organische eenheid.

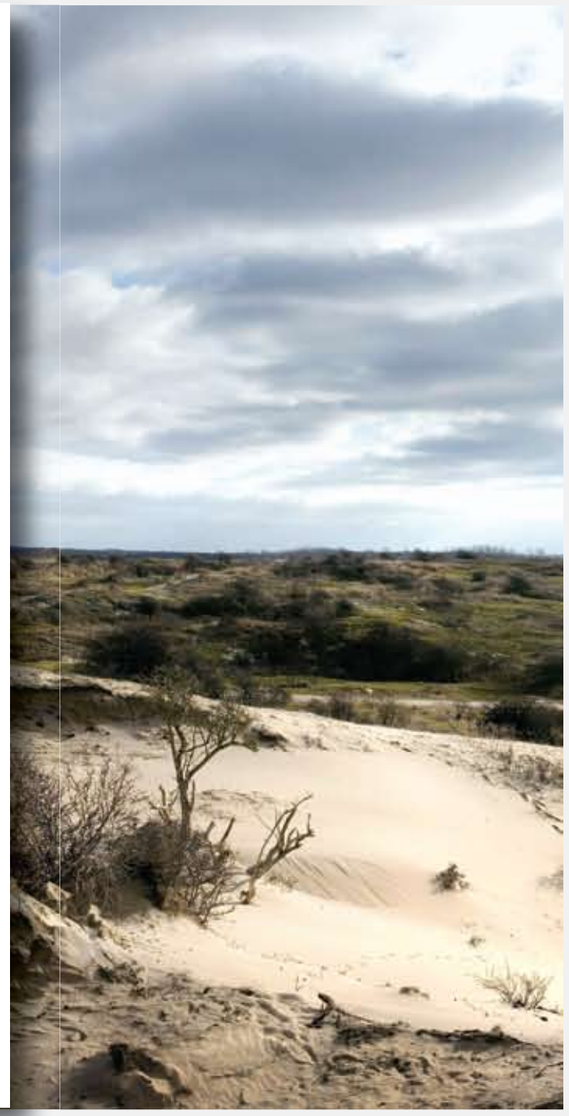

INCREDIBLE
Craftmanship
2H3

Uniek als waterwingebied
Per jaar maken wij in de Amsterdamse Waterleidingduinen 70 miljard liter drinkwater voor Amsterdam. De duinen hebben een watervoorraad voor twee tot drie maanden. Het water is meerdere malen uitgeroepen tot beste drinkwater van Nederland. Voor Amsterdammers is dit drinkwater nu de normaalste zaak van de wereld, maar de waterwinning kent een rijk verleden. De 11-jarige prins Willem van Oranje stak de eerste schop in de grond in 1851. Jagers, boeren en landheren hebben in de duinen verbouwd, gejaagd, geleefd en er hun sporen achtergelaten.

De bunkers zijn een erfenis van de Tweede Wereldoorlog. De duinen zijn van grote cultuurhistorische waarde.

Uniek als natuurgebied
Een gezonde natuur weerspiegelt zich in de kwaliteit van drinkwater. Waternet investeert daarom sinds jaar en dag de grootste zorg in het gebied, dat 3400 hectare groot is. Het resultaat is zacht uitgedrukt bijzonder. Heel speciaal zijn de zeereep met de witte duinen met hun stuivend zand, de grijze duinen met hun bloemrijke graslanden en de vochtige valleien met vele, kleine poelen.

'EEN VOS KIJKT JE NIEUWSGIERIG AAN'

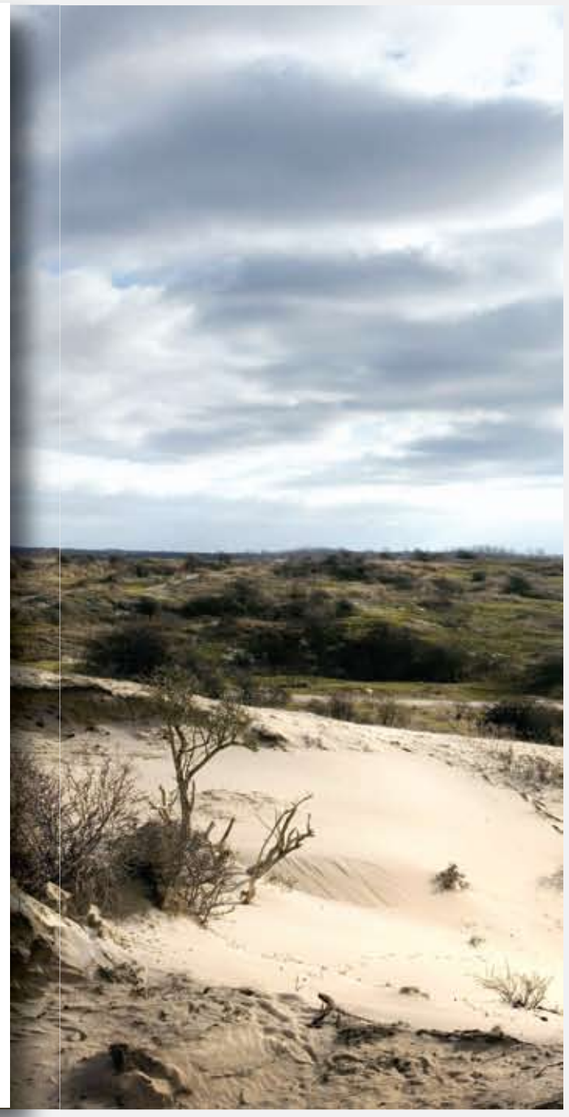

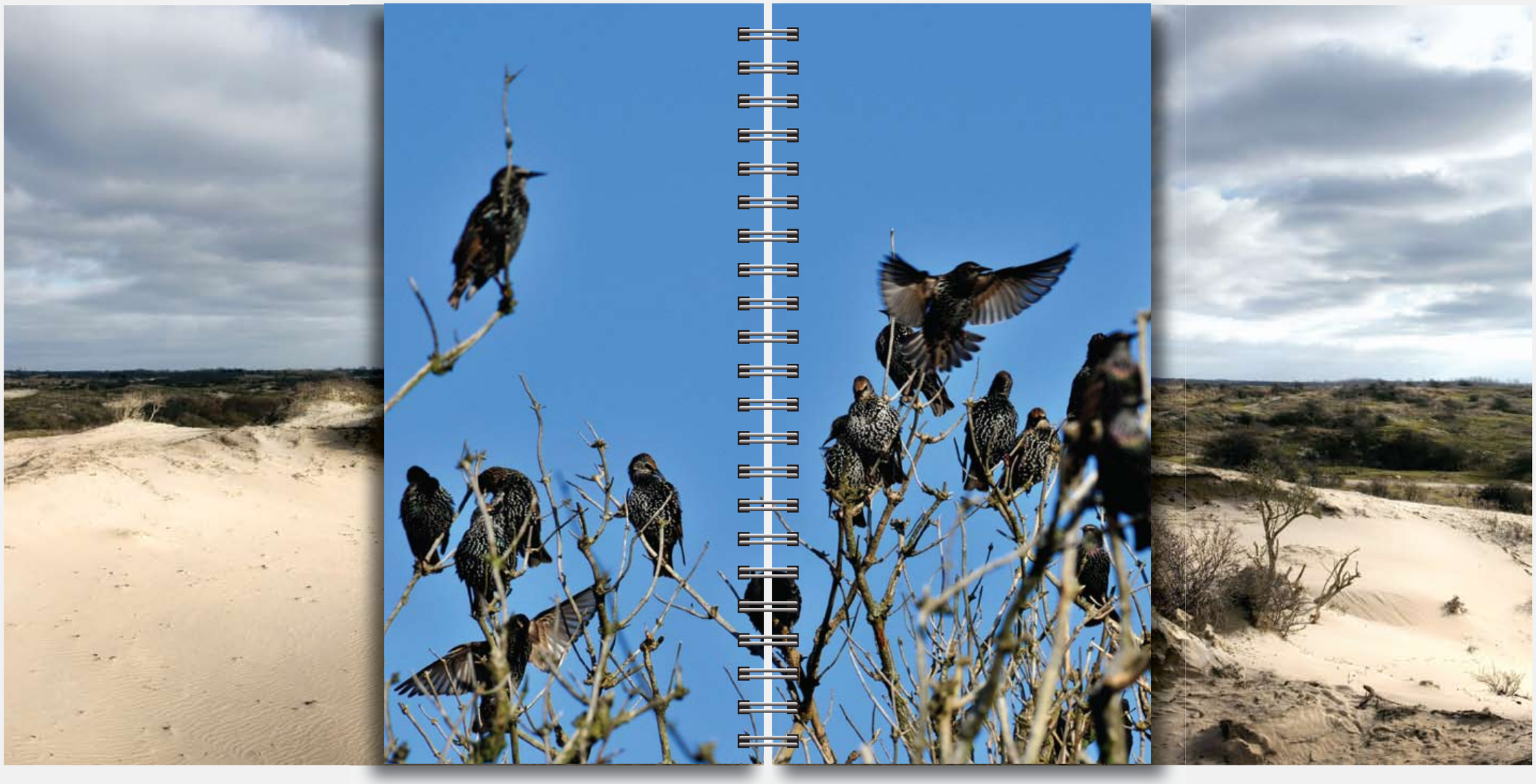

'GRIJZE DUINEN MET BONTE BLOEMTAPIJTEN'

Deze natuurunica herbergen een grote hoeveelheid bedreigde planten en dieren, en zorgen daarmee voor een natuurgebied van internationaal topniveau. Zo vind je er niet alleen damherten, vossen en reeën, maar ook roerdompen, boommarters, parnassia, 34 soorten libellen, 27 soorten dagvlinders en 1110 soorten paddenstoelen.

Uniek als recreatiegebied

De Amsterdamse Waterleidingduinen heeft een natuurbelevingswaarde die niet uit te drukken is. Je moet het zelf ervaren en beleven. Bovendien spelen de duinen een geweldige rol in het vestigingsklimaat van onze regio, ze zijn een onmisbare economische en sociale factor. Jaarlijks worden de duinen meer dan 800.000 keer bezocht. De Amsterdamse Waterleidingduinen is de wilde achtertuin van de Randstad met rust en ruimte, waar elk 'zijn ding kan doen': even een ommetje maken of urenlang struinen. Menigeen komt ook van buiten de Randstad om het unieke karakter van de open waterwinning te zien of voor een ontmoeting met een damhert. Voor ruiters zijn er speciale paden en langs de gebiedsranden lopen fietspaden.

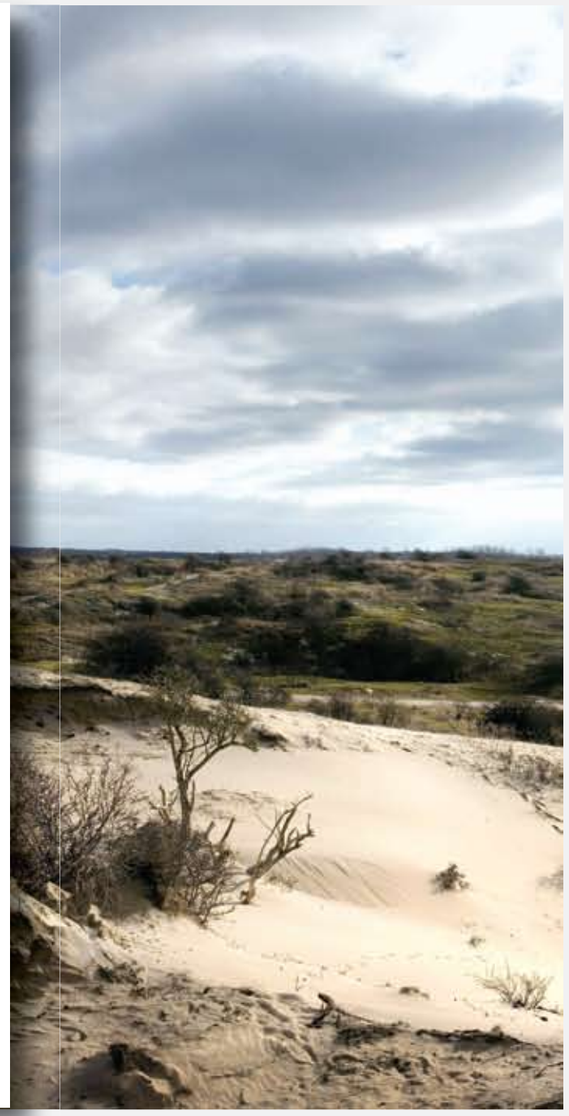

WAT GAAN WE DOEN?

De Amsterdamse Waterleidingduinen maakt deel uit van een waardevol web van natuurgebieden: het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid. Natura 2000 vormt voor ons de wettelijke basis van het beheer. Het zorgt ervoor dat de natuur robuuster wordt en beter tegen een stootje kan. Dit gegeven willen we in samenwerking met de buren versterken. Wat gaan we doen?

'EEN ZWARTE SPECHT TROMMELT OP DE BOOMSTAM'

Beheer in grote lijnen
De Amsterdamse Waterleidingduinen is onmisbaar voor de drinkwatervoorziening van de metropool Amsterdam. Waternet onderzoekt hoe we in de toekomst op een duurzame manier water blijven winnen. Een duurzame waterwinning komt ook ten goede aan bijzondere dier- en plantsoorten, zoals de nauwe korfslak, de gevlekte witsnuitlibel, de groenknolorchis, de slanke duingentiaan en de bonte paardenstaart.

'VOOR BESSENETERS EN WATERVOGELS EEN PARADIJS'

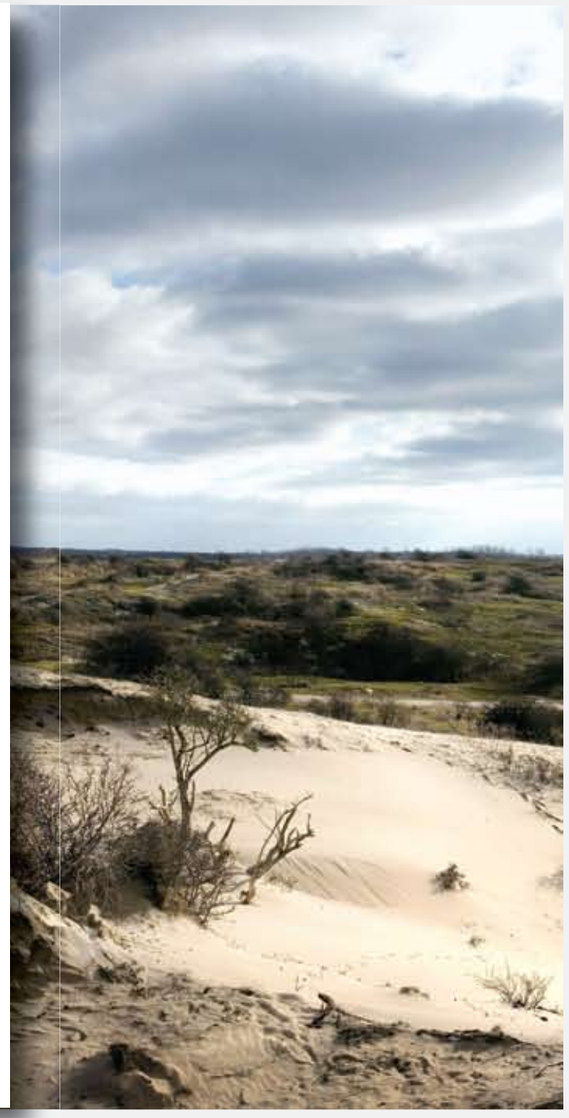

Verschillende habitattypen krijgen een kwaliteitsimpuls en een aantal willen we uitbreiden in oppervlakte. Dat betekent dat we de relatie tussen natuur en waterwinning verder optimaliseren en de woekerende prunus terugdringen. Dat laatste doen we met inzet van machines, koeien en schapen, deels onder hoede van een ouderwetse herder. Ook vrijwilligers helpen mee om de duineigen planten weer de ruimte te geven. De prunus voeren we af als brandstof voor het opwekken van duurzame energie.

'GROEN GEEFT ENERGIE'

De recreant kan op eindeloos veel manieren genieten van het duin. Bezoekers kunnen kiezen of ze willen wandelen, sporten, paardrijden, huifkarrijden, spoorzoeken, dieren en planten spotten of gewoon luieren. Alles kan. Ze kunnen ver het gebied in en zich verloren wanen, of even een ommetje maken langs de rand. In alle gevallen is de recreant er heerlijk tussenuit.

'JE MAG OVERAL VAN DE PADEN AF'

De duinen hebben een grote aantrekkingskracht omdat ze een exclusief wandelgebied zijn waar niet gefietst mag worden. Dit gegeven koesteren we. Ook in de toekomst zijn er geen fietsroutes dwars door het gebied gepland. We willen fietsers wel bedienen. Met grondeigenaren, provincie en betrokken gemeenten werken we mee aan een aaneengesloten fietsroute van de Haarlemmermeer naar de kust via de rand van de Amsterdamse Waterleidingduinen.

'ZO HOLLANDS, MAAR SOMS NET EEN AFRIKAANSE STEPPE'

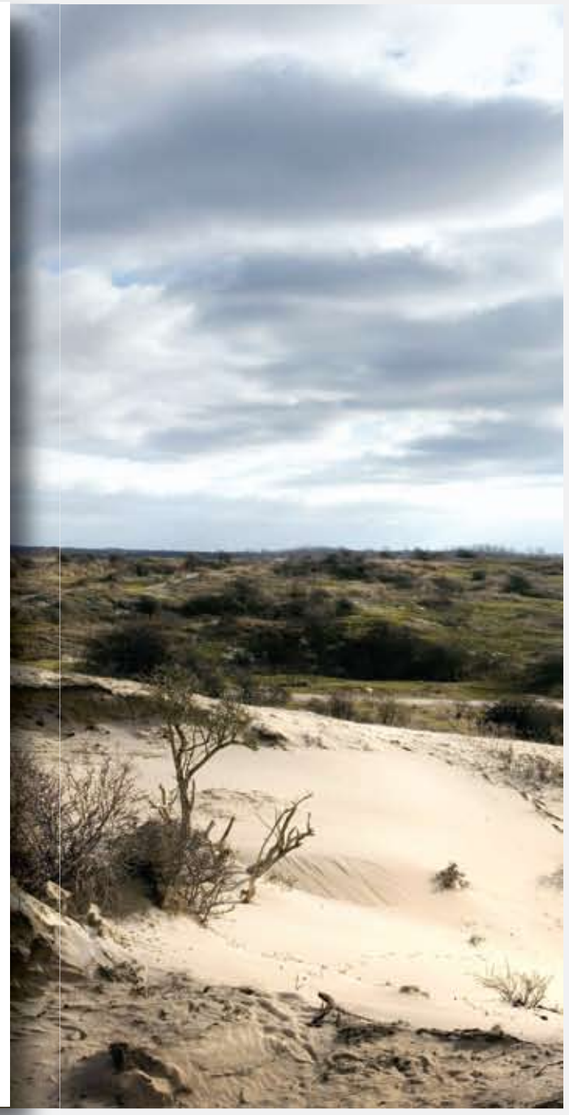

Beheer op maat
De 3400 ha van de Amsterdamse Waterleidingduinen zijn erg divers en daarom is er naast een aanpak in grote lijnen ook een aanpak op maat. In het gebied onderscheiden we drie zones. Per zone kiezen we voor een andere balans tussen zeewering, waterwinning, natuur en recreatie.

Struinkern
In het kerngebied van de Amsterdamse Waterleidingduinen werken we aan verder herstel van natte en droge duingraslanden. Dit is het aangewezen gebied om eindeloos te struinen en op te gaan in natuur in de meest pure Nederlandse vorm. Wind in het gezicht, wuivende planten, stuivend zand en alleen maar dieren.

'EVEN GEEN MENSEN'

Uitgestrektheid, rust, natuur. Urenlang dwalen buiten de paden en nauwelijks iemand tegenkomen; dat is de grote aantrekkingskracht van dit gebied. Zelfs voor bezoekers van ver buiten de Randstad.

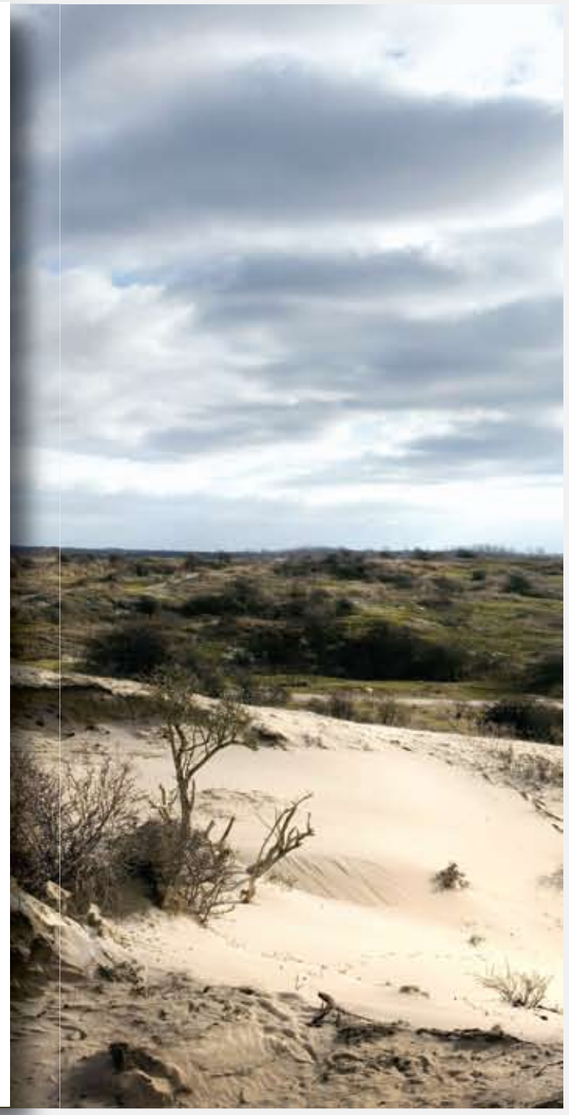

Zeezone
De zeereep bij de Amsterdamse Waterleidingduinen werkt als een zeewering en bereikt hoogtes van ruim 20 meter. De zeewerende functie staat vanzelfsprekend niet ter discussie.

'WEIDSE UITZICHTEN VANAF DE HOGE DUINTOPPEN'

Tegelijkertijd willen we een natuurlijke overgang naar het achterliggende landschap stimuleren. Dynamiek op gang brengen, zodat wind en water hun werk kunnen doen en 'witte duinen' ontstaan door verstuiving. In deze omgeving gedijen planten als de blauwe zeedistel, zeewolfsmelk, zeemelkdistel en zeeraket volop. Noordvoort is een belangrijk project waarin we met partners zorgen dat het zand weer gaat stuiven. Dat is aantrekkelijk voor vogels en andere dieren, maar ook voor wandelaars.

Binnenduin
In het binnenduin van het gebied is de bezoeker er makkelijk even tussenuit. Even de natuur in. In korte tijd een portie natuur snuiven, bewegen of alleen genieten en ontspannen. Een grote groep bezoekers komt op deze manier genieten. Aan de noordzijde komt een natuur- en recreatieve verbinding tussen de Amsterdamse Waterleidingduinen en het Nationaal Park Zuid-Kennemerland:

Natuurbrug Zandpoort.
Aan de zuidzijde van het binnenduin werken we aan een hydrologische buffer. Dit is een overgangsgebied zodat onze buren geen last hebben van het herstel van de vochtige duinvalleien.

'NATUURBRUG ZANDPOORT MAAKT DE VERBINDING'

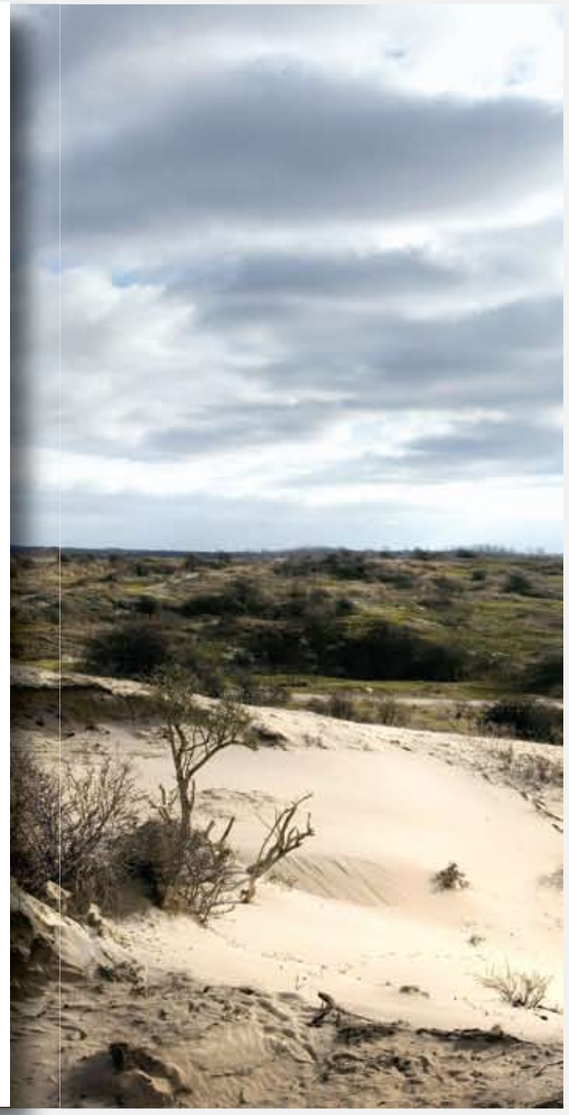

VERBINDING

De functies waterwinning, natuur en recreatie vormen een mooie organische eenheid. Eigenlijk zoeken we in de Amsterdamse Waterleidingduinen altijd de verbinding tussen mens en natuur.

Amsterdammers, andere klanten van Waternet en bewoners uit de directe omgeving leren de Amsterdamse Waterleidingduinen kennen als een waardevol gebied, ook als ze er niet zelf komen genieten van water en natuur. Actieve communicatie staat op onze agenda, op de eerste plaats verbeterde informatie op onze website. We willen naar buiten komen met verhalen over de natuur, de cultuurhistorie en de watercyclus van Waternet.

'VRIJWILLIGERS DOEN ONMISBAAR WERK'

Kinderen zijn voor ons een belangrijke doelgroep. Daarom hebben we een kleurrijk educatieaanbod. Wij willen mensen actief betrekken, bijvoorbeeld als vrijwilliger in beheer, onderzoek of voorlichting. Op dit moment werkt al een aantal vrijwilligers mee aan het beheer van het gebied. Een andere grote groep doet onderzoek naar de flora en fauna en monitort ze nauwkeurig. Scholieren doen maatschappelijke stages.

Ondernemers plukken de vruchten van de Amsterdamse Waterleidingduinen. Letterlijk en figuurlijk. Bezoekers kunnen heerlijke streekproducten uit het duin kopen. In het assortiment zitten duindoornbier, duindoornbonbons, honing van buurtbijen, konijnenkeutels (van chocola), vlees van koeien en schapen en vogelhuisjes van FSC-hout.

'LEKKER FRIS BLOND DUINBIER'

Samen met de regio helpt Waternet de overlast van damherten buiten de Waterleidingduinen te voorkomen. Rond een groot deel van het gebied staan hekken. Als het nodig is, wordt afschot in de toekomst onderdeel van het beheer.

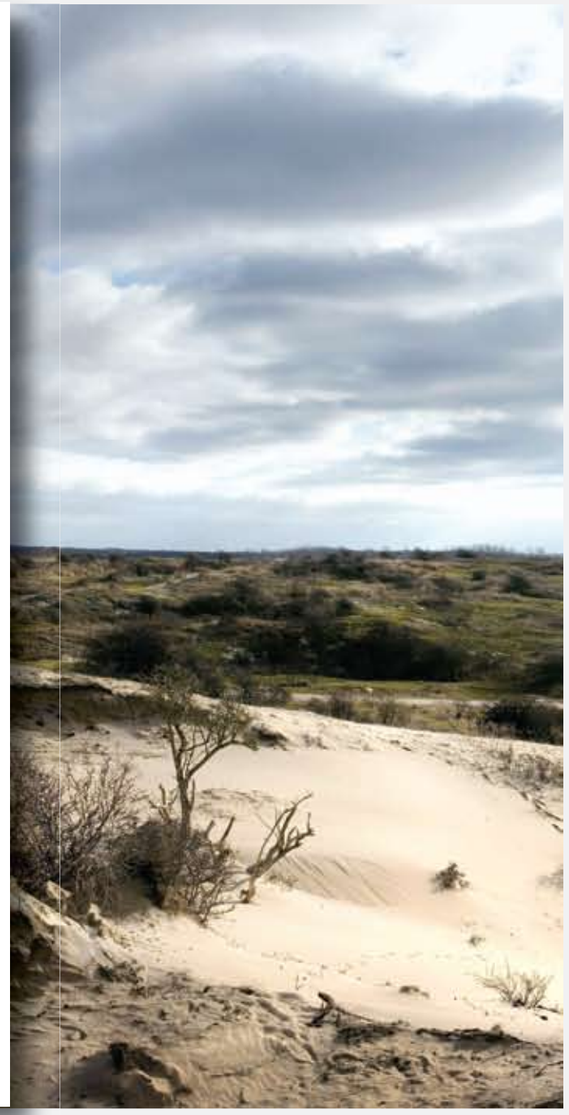

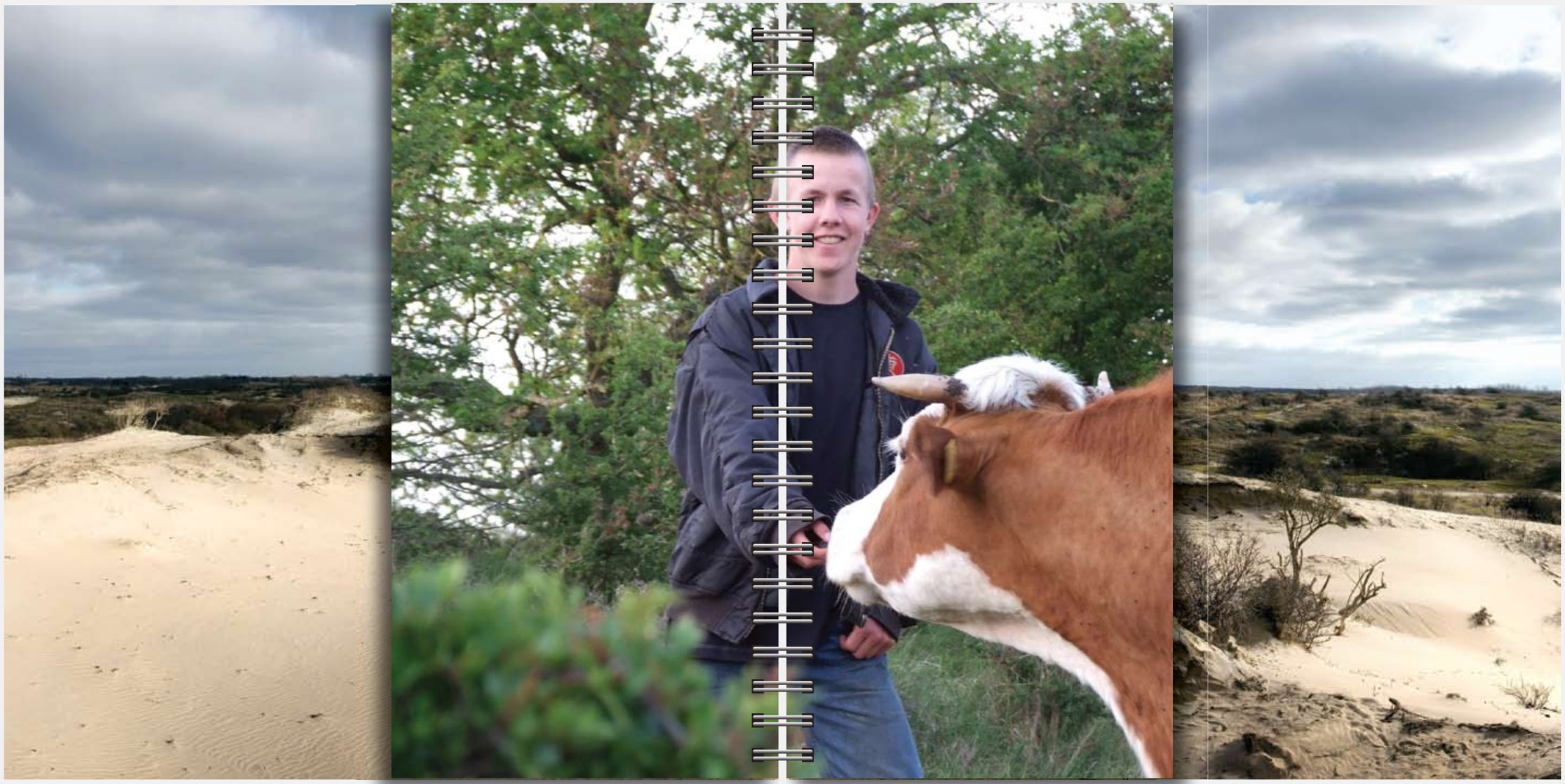

De bezoeker is meer dan welkom en dat willen we laten zien door de ingangen opnieuw aan te kleden. We zetten stevig in op gastvrijheid. Het assortiment aan wandelingen en excursies breidt ook gestaag uit. Successen als de excursies met paard en wagen blijven.
In bezoekerscentrum De Oranjekom zijn ook speciale routes voor kinderen verkrijgbaar, een GPS-route bijvoorbeeld. Verder is er een nieuw bosplan dat mensen de kans biedt hun eigen bomen te laten zagen.

‘KINDEREN BOUWEN HUN EIGEN BOOMHUT’

De Amsterdamse Waterleidingduinen zijn niet alleen waardevol, ze zijn er om van te genieten. We zoeken verbinding, omdat je natuur en mens niet los van elkaar kunt denken. Samen floreren ze het beste.

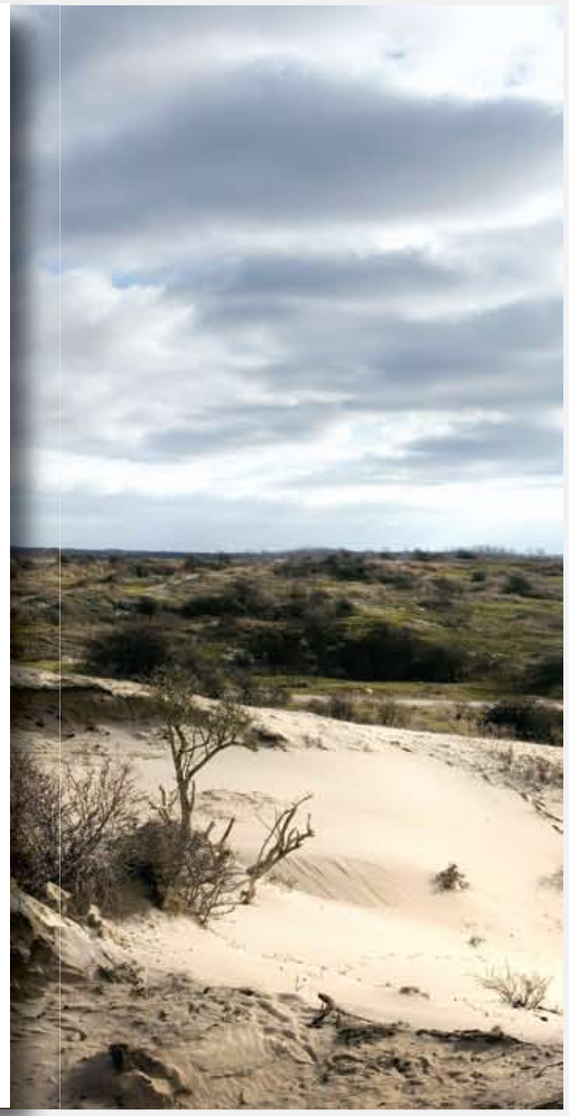

COLOFON

Tekst / Waternet
Panoramafoto's / Alwin Slomp
Overige foto's / Alwin Slomp, Joop Hilster, Elmer van der Marel, Gerard Scholten
Vormgeving / Bob van Dijk

Copyright 2011, Amsterdam
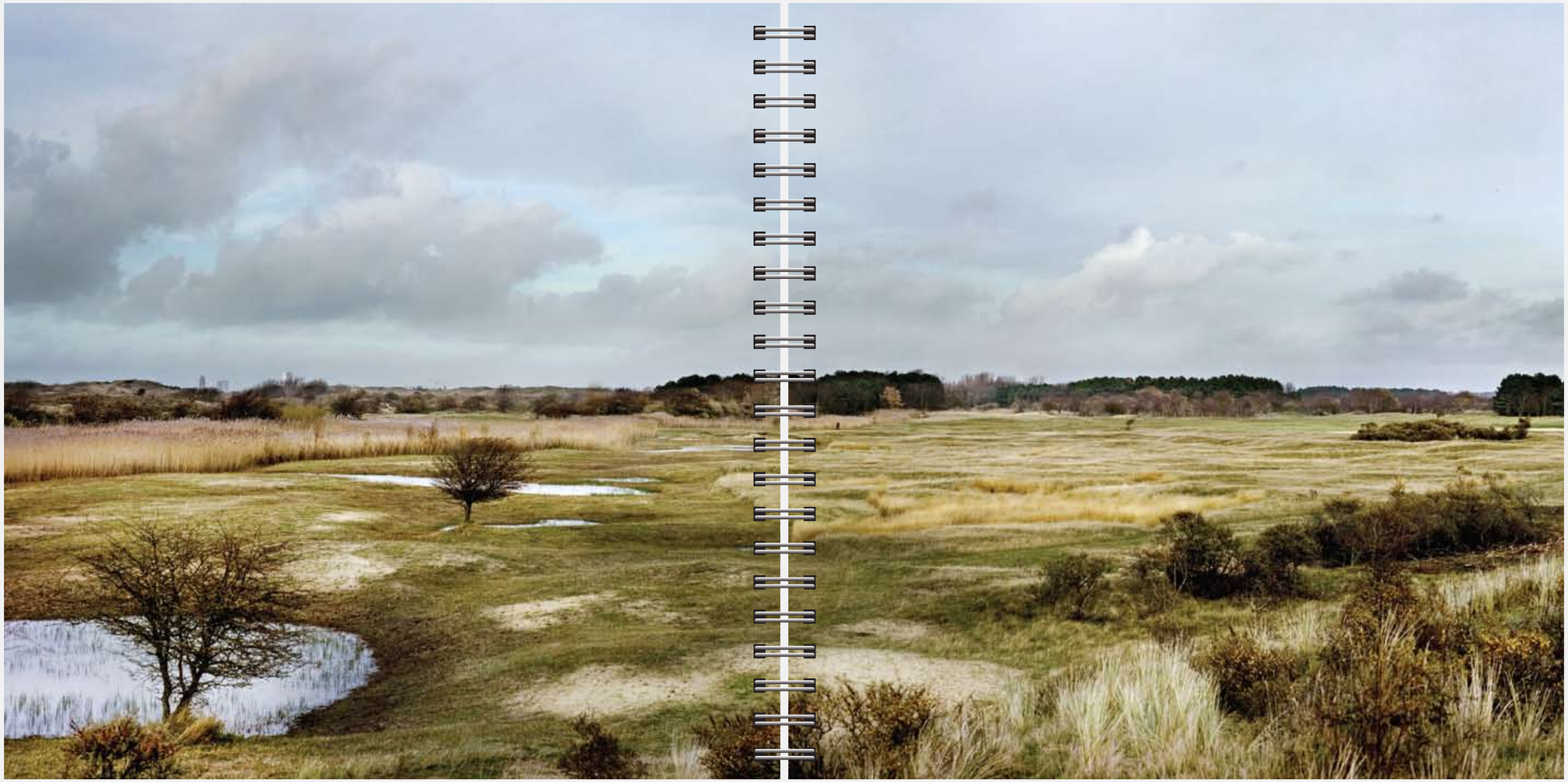
Meer weten of contact?
Kijk op www.waternet.nl